

SECTION: LEGAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PRAWNE.

How to cite: Dereviahin, O., & Novytskyi, A. (2024). Innovative and Educational-Scientific Activities of Education Institutions of the Ministry of Internal Affairs System in Conditions of Martial Law. *International Conference on Science, Innovations and Global Solutions*. (pp. 230-235). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/international-conference-on-science-innovations-and-global-solutions-archive/>

Innovative and Educational-Scientific Activities of Education Institutions of the Ministry of Internal Affairs System in Conditions of Martial Law

Деревягін Олексій Олександрович¹, Новицький Антон Олександрович²

¹кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності та розкриття злочинів факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків, Україна

²доктор філософії, фахівець Науково-дослідної лабораторії з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків, Україна

Accepted: July 11, 2024 | **Published:** July 24, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The aim of the study is to develop proposals for enhancing the effectiveness of innovation and educational-scientific activities within educational institutions of the Ministry of Internal Affairs under conditions of martial law. Interdisciplinary methods were utilized, including a systems approach, formal logic, and statistical data processing. The research results confirm the prospects for establishing a modern state innovation policy in Ukraine regarding the scientific-technical development of the Ministry of Internal Affairs. The significance of the findings lies in the ability to propose strategies for improving

the efficiency of organizing innovation and educational-scientific activities within higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs.

Keywords: innovation, research and development, educational institutions, police, armed conflict.

Вступ

Неможливо уявити сталого розвитку України без формування цілісної, стабільної та ефективної системи внутрішніх справ, яка є невід'ємною складовою сектору національної безпеки. Гібридний характер сучасних викликів і загроз, які постали перед нашою державою, викликані поєднанням різнопланових факторів, серед яких переважають правові, демографічні, політичні та технологічні, що потребують комплексної реакції та відповідних змін як у секторі безпеки загалом, так і в системі внутрішніх справ зокрема, враховуючи інноваційну та освітньо-наукову діяльність закладів вищої освіти системи МВС, з подальшою інтеграцією до головних пріоритетів розвитку Української держави, яка вже більше двох років перебуває у стані дії правового режиму воєнного стану. Роль закладів вищої освіти системи МВС України полягає у забезпеченні інноваційного процесу системи підготовки здобувачів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, враховуючи необхідність забезпечення та дотримання безпекової складової для населення України, що є принциповим фактором в діяльності органів державної безпеки та правопорядку, а також запобігання подальшому розповсюдженню ворожої навали (Стратегія розвитку системи МВС України до 2020 року, 2017).

Вітчизняними науковцями, предметом дослідження яких є інноваційні системи та впровадження їх в національне правове поле, справедливо стверджується про те, що ключова роль у створенні умов, що сприяють втіленню інноваційних ідей належить державі, яка в змозі підтримати, а також розвинути свій інноваційний потенціал (Яненко, 2016; Харченко, 2017; Кравченко, 2011; Бойко, 2013). Інші дослідники наголошують про те, що «національна інноваційна система» це "універсальний інструмент для перетворення результатів інтелектуальної праці на інноваційні продукти чи послуги" (Tsybulov, 2018), що загалом служить визначальною рамкою для регулювання інноваційного розвитку державою.

Спираючись на чисельні доробки вітчизняних вчених (Личенко, 2017; Беспалова, 2017; Ільків, 2023), а також мінливий вплив внутрішніх та зовнішніх детермінантів на науково-технічний розвиток МВС України, дослідження сучасного стану інноваційної та освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС в умовах воєнного стану вбачаються перспективними для подальших наукових пошуків.

Результати дослідження

Дослідження науково-технічного розвитку МВС України, а також сучасного стану організації інноваційної та освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС в умовах воєнного стану підтвердило наявність чисельних проблем, що перешкоджають та стримують інноваційний розвиток України. Серед таких проблем необхідно визначити:

– недостатній рівень забезпечення правоохоронними органами державної безпеки та охорони правопорядку зокрема протидії кримінальній протиправності, адаптованої до умов дії правового режиму воєнного стану та відповідно низький рівень наукових досліджень за окресленою тематикою;

– необхідність розробки та вдосконалення антитерористичних стратегій і методів реагування на терористичні загрози;

– необхідність розробки та впровадження новітніх технологій для захисту інформаційних систем від кібератак та інших кіберзагроз;

– низький рівень наукових досліджень в сфері координації та співпраці з іншими відомствами, включаючи Збройні Сили України та спеціальні служби;

– низький рівень наукових досліджень щодо професійної підготовки працівників МВС, які відповідають вимогам сучасності;

– низький рівень наукових досліджень щодо стратегії деескалації та попередження загострення ситуації в зоні активних бойових дій.

У зв'язку з наведеним, варто запропонувати авторське бачення напрямів удосконалення науково-технічного розвитку МВС України, а також шляхи підвищення ефективності організації інноваційної та освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС.

Напрями вдосконалення науково-технічного розвитку МВС України:

– *розвиток дронавої технології*: підготовка фахівців з управління дронами для здійснення нагляду, розвідки та пошуку в зоні бойових дій;

– *впровадження систем відеоспостереження*: розгортання сучасних систем відеоспостереження в прикордонних (прифронтових) областях, зоні бойових дій, місцях з ускладненою оперативною обстановкою для підвищення безпеки та контролю;

– *підтримання, розробка та втілення програмного забезпечення для аналізу даних*: створення програмного забезпечення для автоматизованого аналізу великих обсягів даних з метою виявлення закономірностей та прогнозування криміногенних ситуацій;

– *удосконалення комунікаційних засобів*: впровадження сучасних засобів (безперебійного) зв'язку для забезпечення надійного зв'язку між підрозділами МВС на фронтових ділянках та територіях поблизу зони бойових дій;

– *розвиток технологій біометричної ідентифікації*: використання біометричних технологій для швидкої та точної ідентифікації осіб на фронтових ділянках та територіях поблизу зони бойових дій;

– *створення мобільних додатків для збору інформації*: розробка мобільних додатків (телеграм-ботів) для звичайних громадян з можливістю надсилання оперативної інформації та сигналів про загрози безпеці;

– *впровадження системи штучного інтелекту*: використання систем штучного інтелекту для автоматизації процесів прийняття рішень та аналізу великих обсягів даних;

– *розробка та впровадження сучасного обладнання для медичної допомоги*: постачання підрозділів МВС, зокрема тих, що працюють в зоні активних бойових дій сучасним медичним обладнанням та забезпеченням, необхідним для надання першої домедичної допомоги та евакуації поранених;

– *створення надійної системи криптографічного захисту інформації*: розробка та впровадження сучасних систем шифрування для захисту державної таємниці, конфіденційної інформації МВС на фронтових ділянках та територіях поблизу зони бойових дій;

– *підвищення кібербезпеки*: розробка та впровадження заходів з кіберзахисту для запобігання кібератак та забезпечення безпеки інформаційних систем МВС у разі можливих кіберзагроз.

Шляхи підвищення ефективності організації інноваційної та освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС:

– *актуалізація програм*: систематичне оновлення навчальних дисциплін та відповідного навчально-методичного забезпечення за тематикою пов'язаною з протидією окремим видам кримінальної протиправності в умовах воєнного стану (наприклад: інтернет-шахрайство, мародерство, колабораційна діяльність, терористична діяльність тощо);

– *практична підготовка*: у навчальних дисциплінах, що викладаються кафедрами практичного спрямування (кримінального процесу, криміналістики, адміністративної діяльності, тактико-спеціальної підготовки, оперативно-розшукової діяльності, протидії кіберзлочинності тощо) передбачення збільшення кількості практичних занять та симуляційних вправ для набуття реального досвіду здобувачами освіти;

– *етика і деонтологія*: введення обов'язкових курсів (зокрема підвищення кваліфікації) з етики, професійної моралі та деонтології для виховання високих стандартів поведінки серед здобувачів освіти (практичних працівників Національної поліції);

– *спеціалізовані курси*: розробка програм спеціалізованої підготовки для різних напрямів роботи Національної поліції, таких як досудове розслідування кримінальних проваджень в умовах воєнного стану, публічна безпека та громадський порядок в умовах воєнного стану, організація діяльності територіальних підрозділів Національної поліції в умовах ускладнення оперативної обстановки, пов'язаної з веденням правового режиму воєнного стану тощо;

– *міжнародний досвід*: впровадження обмінних програм з партнерськими поліцейськими відомствами іноземних держав, стажувань представників професорсько-викладацького складу кафедр практичного спрямування (кримінального процесу, криміналістики, адміністративної діяльності, тактико-спеціальної підготовки, оперативно-розшукової діяльності, протидії кіберзлочинності тощо) в межах України та за її кордонами з метою набуття новітнього практичного досвіду та кращих практик за напрямками підготовки здобувачів освіти та протидії кримінальним протиправностям у мовах воєнного стану;

– *підтримка менторства*: створення програм підтримки та наставництва для нових працівників Національної поліції (випускників навчальних закладів зі специфічними умовами

навчання), що допоможе їм швидше адаптуватися та відчувати себе впевненіше в практичних підрозділах;

– *інноваційні методи навчання*: використання сучасних технологій, таких як віртуальна реальність або онлайн-курси для збагачення навчального процесу;

– *зміцнення фізичної підготовки*: підтримка, розвиток та втілення новітніх програм фізичного тренування та масових спортивних заходів для підвищення фізичної витривалості та здоров'я здобувачів освіти, наприклад, «поліцейський хортинг»;

– *соціальна адаптація*: створення новітніх програм для підтримки психологічного здоров'я та соціальної адаптації здобувачів освіти (зокрема у яких є батьки військовослужбовці (загиблі), батьки загиблі під час збройної агресії РФ, ветерани ЗСУ тощо) та практичних працівників Національної поліції зокрема учасників бойових дій – під час підвищення кваліфікації;

– *оцінка ефективності*: проведення систематичного моніторингу та оцінки результатів навчальних програм для постійного вдосконалення системи підготовки здобувачів освіти.

Висновки

У сучасних умовах дії правового режиму воєнного стану, в якому опинилась Україна, інноваційне оновлення системи МВС є одними з ключових чинників державних перетворень та розвитку освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС. Проведене дослідження підтверджує перспективність створення в Україні новітньої державної інноваційної політики щодо науково-технічного розвитку МВС України з втіленням багатовекторних концептів та інструментарію їхньої реалізації, необхідного для забезпечення системо-утворюючого та планомірного впровадження механізмів інноваційної та освітньо-наукової діяльності закладів вищої освіти системи МВС в умовах воєнного стану.

Література

Беспалова, О. (2017). Впровадження вищими навчальними закладами системи МВС України інноваційних методів освітньої діяльності. Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр.). У *До 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові* (с. 58–59). ХНУВС.

Бойко, А. (2013). Впровадження вищими навчальними закладами системи МВС України інноваційних методів освітньої діяльності. *Економіка і прогнозування*, (4), 91–103.

Ільків, Н. (2023). Складові професійного іміджу науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання: правовий статус та особливості функціонування* (с. 33–37). Видавничий дім «Гельветика». <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5590>.

Кравченко, Н. (2011). Інвестиційна складова інноваційного розвитку. *Теоретичні та практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*, (12), 23–27. <https://core.ac.uk/download/pdf/72004551.pdf>.

Личенко, І. (2017). Напрями вдосконалення юридичної освіти та підготовки працівників правоохоронних органів України на основі використання європейського досвіду. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки : Збірник наукових праць*, (861), 554–559. <https://ena.lpnu.ua/items/872312e8-f67c-4d84-b7ce-cbd1dd898bf4>.

Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації. (2017). Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/22156/1/V.Proshkin_MON_FITU.pdf.

Стратегія розвитку системи МВС України до 2020 року [Прес-реліз]. (2017). Міністерство внутрішніх справ України. <https://ipo.naiu.kiev.ua/documents/npz/strategiya.pdf>.

Яненко, І. (2016). Аналіз формування національної інноваційної системи України. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія : *Економіка*, 285(273), 26–30. <http://economy.chdu.edu.ua/article/view/107986>.

Tsybulov, P. (2018). Three-Level model of the national innovation system of Ukraine. *Nauka ta innovacii*, 14(3), 5–14. <https://doi.org/10.15407/scin14.03.005>.